



ELKJØP SLEPENDEN
Postboks 4303 Nydalen
0402 Oslo

Saksbehandler
Kjersti Aastorp Hirth

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Elkjøp Slependen Kontrollnummer: 2020.128.I.FMOV

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Torero Kjus

Fra Fylkesmannen i Oslo og Viken:
Kjersti Aastorp Hirth

Deltagere fra Miljødirektoratet:
Cathrine Skjærgård
Jone Rivrud Rygg

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Elkjøp Slependen den 5. mars 2020. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen i Oslo og Viken avdekket 3 avvik og ga 1 anmerkning under inspeksjonen.

Vi ser alvorlig på avvik 1 om at virksomheten ikke overholder informasjonsplikten.

Avvik:

- Elkjøp Slependen overholder ikke informasjonsplikten for EE-avfall.
- Elkjøp Slependen oppbevarer EE-avfall på uegnet sted med fare for forurensning og har mangelfull sortering av EE-avfall.
- Elkjøp Slependen kan ikke dokumentere iverksatte tiltak for å hindre ulovlig uttak av EE-avfall, om de er tilstrekkelige eller om det er behov for ytterligere tiltak.

Anmerkninger:

- Virksomheten kan forbedre systemet for oppbevaring av sensitive data.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 5 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

7. mai 2020	Kjersti Aastorp Hirth	Kari Skogen
dato	kontrollør	seksjonssjef

Fylkesmannen i Oslo og Viken

Kopi av rapporten sendes til:

- Miljødirektoratet
- Elkjøp Norge AS hovedkontor
- Asker kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: ELKJØP SLEPENDEN	
Organisasjonsnr.: 974824396	Eies av: 947054600
Bransjenr. (NACE-kode): 47.540 - Butikkhandel med elektriske husholdningsapparater	

Kontrollert enhet

Navn: Elkjøp Slependen	Anleggsnr.: 3025.0266.01
Kommune: Asker	Fylke: Viken
Anleggsaktivitet: Produktforhandler	
Tillatelse gitt:	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen inngår i Fylkesmannens aksjon for EE-avfall som gjennomføres sammen med Miljødirektoratet.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Mottak av EE-avfall
- Sortering og oppbevaring av EE-avfall
- Tiltak for å hindre ulovlig uttak av EE-avfall
- Levering av EE-avfall
- Sikker oppbevaring av EE-avfall med sensitive data
- Informasjonsplikt
- Internkontroll

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Elkjøp Slepden plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må Elkjøp Slepden innen **19. juni 2020** sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fmovpost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Oslo og Viken v/ Kjersti Aastorp Hirth, med kopi til Miljødirektoratet med e-post (post@miljodir.no) v/ Cathrine Skjærgård.

4. Varsel om tvangsmulkt

Varsel om tvangsmulkt for retting av avvik

Fylkesmannen varslers herved at vi vil fatte vedtak om tvangsmulkt jf. forurensningsloven § 73 dersom vi ikke har mottatt en skriftlig bekreftelse på at avvik 1 og 2 er rettet innen 19. juni 2020. Tvangsmulkten vil påløpe dersom vi ikke har mottatt en bekreftelse på at avvik er rettet innen 3 uker etter at vedtaket om tvangsmulkt ble fattet.

En eventuell tvangsmulkt vil være et engangsbeløp på kr 20.000,- for avvik 1 og kr 20.000 for avvik 2.

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. Eventuelle kommentarer må sendes til Fylkesmannen i Oslo og Viken innen to uker etter at denne rapporten er mottatt.

Varsel om forhåndsfastsatt tvangsmulkt for overtredelse av informasjonsplikten

Forhandlere sin plikt til å informere om mottak av EE-avfall i tråd med kravene i avfallsforskriften § 1-6 trådte i kraft 1. juli 2006 og er siden blitt fulgt opp gjennom informasjon fra miljømyndighetene og gjennom en rekke tilsynsaksjoner. Resultater fra tilsynsaksjonene viser ikke tegn til bedring i etterlevelse av kravet hos forhandlere og vi vurderer det som nødvendig å knytte en forhåndsfastsatt tvangsmulkt til kravet.

Fylkesmannen i Oslo og Viken varslers herved at vi vil fatte vedtak om tvangsmulkt jamfør forurensningsloven § 73 for å sikre at Elkjøp Slepden etterlever bestemmelsene i avfallsforskriften § 1-6 om informasjonsplikt i fremtiden. Tvangsmulkten fastsettes på forhånd og påløper dersom det ved neste tilsyn avdekkes at dere mangler informasjon i deres butikklokaler og i informasjonsmateriell i butikk om at EE-avfall ikke skal kastes sammen med annet avfall og at det tas imot vederlagsfritt. Tvangsmulkten vil påløpe ved overtredelse av § 1-6 ved neste tilsyn.

Tvangsmulkten vil være et engangsbeløp på kr 50 000,-.

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. Eventuelle kommentarer må sendes til Fylkesmannen i Oslo og Viken innen to uker etter at denne rapporten er mottatt.

5. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 5. mars 2020. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Fylkesmannen i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Elkjøp Slependen bli ilagt et gebyr på kr 6 700,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 5 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen i Oslo og Viken. Fylkesmannen vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

6. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Oslo og Viken (jf. offentleglova).

7. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Elkjøp Slependen overholder ikke informasjonsplikten for EE-avfall.

Avvik fra:

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 1-6. Plikt til å informere.

Kommentarer:

Elkjøp Slependen hadde ingen informasjon (oppslag) i sine butikklokaler om at EE-avfall ikke skal kastes sammen med annet avfall og at det tas imot vederlagsfritt. Informasjonen manglet også i reklamemateriell – "papiravis" som var i butikk. Virksomheten opplyste under inspeksjonen at informasjonsmateriell utarbeides sentralt av konsernet på deres vegne.

Fylkesmannen ser alvorlig på at virksomheten ikke overholder informasjonsplikten. Hensikten med denne er å opplyse forbrukere om at EE-avfall ikke skal kastes sammen med husholdningsavfall og at de kan levere det gratis der det selges EE-produkter. Uten denne

informasjonen kan EE-avfall bli kastet i husholdningsavfallet eller andre steder hvor det ikke blir håndtert forsvarlig, noe som kan medføre spredning av helse- og miljøfarlige stoffer.

Avvik 2

Elkjøp Slependen oppbevarer EE-avfall på uegnet sted med fare for forurensning og har mangelfull sortering av EE-avfall.

Avvik fra:

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 1-5 Plikt til å sørge for sortering og oppbevaring av EE-avfall.

Kommentarer:

Forhandler skal sørge for at EE-avfall som er mottatt sorteres fra øvrig avfall og oppbevares på egnet sted. Oppbevaringen skal ikke virke skjemmende eller innebære fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr.

Under inspeksjonen ble det observert følgende forhold:

- en utplassert "rød søppelkasse" merket "brukte lysstoffrør" overfylt med brukte og flere knuste lysstoffrør.
- en avlang trekasse overfylt med lysstoffrør og annet avfall som plast, pappesker, glassplater, gjenknyttede plastposer med ukjent innhold
- knuste biter fra lysstoffrør o.a. lyspærer på betonggulvet rundt

Lysstoffrør var ikke sortert ut fra øvrig avfall og ble oppbevart på et sted og på en måte som innebærer fare for forurensning ved at de kan knuses. Lysstoffrør er i tillegg til å være EE-avfall, også farlig avfall jf. avfallsforskriften § 11-2 og vedlegg 1, med bakgrunn i at det inneholder miljøfarlige stoffer som eks. kvikksølv, som kan medføre fare for forurensning ved at de knuses. Se bilde under.



Lagring av lysstoffrør (Foto: Fylkesmannen i Oslo og Viken)

Avvik 3

Elkjøp Slepden kan ikke dokumentere iverksatte tiltak for å hindre ulovlig uttak av EE-avfall, om de er tilstrekkelige eller om det er behov for ytterligere tiltak.

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) § 5 annet ledd punkt 6 og 7.

Kommentarer:

I følge internkontrollforskriften skal virksomheten vurdere risiko og iverksette tiltak for å redusere risikoforhold. Den skal også iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav i forurensningsloven og forskrifter i medhold av denne, herunder avfallsforskriften kapittel 1 del II om plikter for forhandler § 1-5. Dette skal dokumenteres i virksomhetens internkontroll.

Elkjøp Slepden opplyste under inspeksjonen at de i liten grad opplever problemer med ulovlig uttak av EE-avfall. EE-avfallsmottaket er inne i bygget som er sperret av med en bom. De har iverksatt tiltak som blant annet å sette opp skilt og installert kameraovervåkning. Virksomheten kunne under inspeksjonen ikke dokumentere vurderinger knyttet til de iverksatte tiltakene, om de er tilstrekkelige eller om det er behov for ytterligere tiltak. De kunne heller ikke dokumentere rutiner for å avdekke ulovlig uttak av EE-avfall (avvikssystem) og for å eventuelt rette opp i dette.

8. Anmerkning

Anmerkning 1

Virksomheten kan forbedre systemet for oppbevaring av sensitive data.

Kommentarer:

Elkjøp Slepden har satt frem en låst boks "Safe Drop" hvor kunder kan levere EE-avfall med sensitive data. På inspeksjonstidspunktet lå det en PC i åpningen, som sperret for levering, eventuelt kunne også PC hentes ut (ikke sikkert). Virksomheten kan forbedre systemet for levering og oppbevaring slik at kunder kan få levert fra seg utstyr med sensitive data sikkert.

9. Andre forhold

Fylkesmannen oppfordrer virksomheten om å registrere hendelser om ulovlig uttak av EE-avfall i Miljødirektoratet sitt tipssystem:

<https://www.miljodirektoratet.no/om-oss/tips-og-varsler/>

Vi oppfordre også at forhandlere anmelder ulovlig uttak av EE-avfall, slik at problemet blir synliggjort hos politimyndighetene, noe som kan bidra til å løfte prioritet på sikt.

10. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold:

- Reklame (informasjonsmaterieil) i butikk

11. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)

Brosjyrer/infoark utdelt:

- Gebyr ved kontroll (M297)
- Når EE-produkter blir avfall (M116)